

LAPSET JA LAPSIPERHEET – HYVINVOINNILLISET TOIMET 2021-2024 – TYÖPAJAVERSIO 17.11.2020. Paikalla Heikki Oksanen, Maija Jääskeläinen, Riikka Kettunen (srk), Riitta Hjelt (Jämsän Terveys Oy) ja Hannele Rahkonen. Mukana valmistelussa olleet myös Heli Koivisto (ravitsemusterapeutti), Merja Nieminen, Teemu Liedenpohja, Katja Pohjoismäki, Leena Toivakka (4H), Jämsän Terveystalon edustajia.

TAVOITE ”LASTEN JA LAPSIPERHEIDEN HYVINVOINTI” (Sis. vanhemmuuden vahvistumisen, terveydelle haitallisten elintapojen vähenemisen: ylipaino, liikunta, päihteettömyys, ravitsemus)

TAVOITE	TARKEMPI TAVOITE	TOIMENPIDE + VASTUUTAHO	RESURSSI	INDIKAATTORI
Perheiden hyvinvointi	Perheiden vanhemmuus on hyvää ja sitä tuetaan	Välittävä toimintakulttuuri: perheiden tuen tarpeiden puheeksi otto; henkilöstön koulutus; varhaiskasvatus. Jämsän seurakunta: vauvakahvila, perhekerhot, erityislasten perhekerho, isovanhempien ja lasten avoin kerho, lapsiparkki, Kamalat äidit-vertaistukiryhmä. Vauva- ja perheuintiryhmät	Jämsän kaupunki, varhaiskasvatuksen perhetyöntekijät (hankerahoitus), liikuntatoimi Jämsän Terveys Oy Jämsän seurakunta	asiakkuudet
		Lähisuhdeväkivaltaa vähennetään Marak-toimintamallilla	Jämsän kaupunki, Jämsän Terveys Oy, poliisi	Asiakkuudet
		Päihteiden käytön puheeksiotto: selkeä ohje mini-interventioon vastaanotoilla ja neuvolassa	Jämsän Terveys Oy	Audit (äitiysneuvola vanhempi, koulussa oma kysely terveystarkastuksessa, nuorilla nuorten päihdemittari)
		Ehkäisevän päihdetyön ryhmän perustaminen ja ehkäisevän päihdetyön käytänteiden luominen	Jämsän kaupunki	

		Mielekäs tekeminen vapaa-ajalla: esim. kirjasto, kulttuuri, koko perheen harrastukset esim. perheliikuntaryhmät. Huomioidaan toimintarajoitteiset lapset.	Järjestöt/seurat, Jämsän kaupunki	
		Perheiden eriarvoisuuden vähentäminen ja alue-eroihin puuttuminen Ilmaiset / edulliset harrastukset, ohjaus / vieminen harrastuksiin, vähävaraisten lasten ja nuorten (7–15 v.) liikuntaharrastusten tukeminen sekä välinelainausta (mm. liikennepuisto, pumptrack-rata) Ehdotus: kirjastolle välinelainausta	Järjestöt/seurat, Jämsän kaupunki, Jämsän seurakunta	
		Avoperhekuntoutus – kokeilu (lapsiperheiden sosiaalityö)	Jämsän kaupunki	
		Ennaltaehkäisevä lastensuojelu jo ennen lapsen syntymää	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy	

TAVOITE	TARKEMPI TAVOITE	TOIMENPIDE + VASTUUTAHO	RESURSSI	INDIKAATTORI
Lasten hyvinvointi	Lapset ovat hyvinvoivia	Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmien päivittäminen säännöllisesti Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksessa sekä seurakunnan kerhoissa	Jämsän kaupunki Jämsän seurakunta	

		Vuosittaiset terveystarkastukset, varhainen tunnistaminen ja tuki, tarvittaessa lisäkäynnit kouluterveydenhuollossa (Neuvokasperheosaaminen)	Jämsän Terveys Oy	SPAT (terveystarkastukset) Audit adsume
		Nepsy-osaamisen lisääminen / turvaaminen	Jämsän kaupunki	
		Äitiysneuvolan ja A-klinikan yhteistyön lisääminen päihdevanhempien tukemisessa	Jämsän Terveys Oy	
		Maksuttomat tilat lasten ohjatun, säännöllisen toiminnan järjestämiseen	Jämsän k Kaupunki, järjestöt, yritykset	
		Kohtuulliset uimahallimaksut sekä ohjatun toiminnan osallistumismaksut		
	Perheiden ja lasten elintavat lisäävät fyysistä ja psyykkistä terveyttä	Liikunta-, ruokailu- ja ravitsemussuositusten toteuttaminen Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksessa ja kirjaaminen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan	Jämsän kaupunki	
	Lisätään lasten, nuorten ja perheiden ruokailoa ja parannetaan ruokatottumuksia	Myönteinen asenne ruokaan ja kyky terveellisten ruokavalintojen tekemiseen, vanhempien tukeminen		
		Ruokakasvatus osana vasu-keskusteluja (lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma-keskustelu)	Jämsän kaupunki varhaiskasvatus	

		Toteuttamisessa varhaiskasvatuksen ruokasuositukset, Sapere, makuaakkoset, Neuvokas perhe, ruokadiplomi, sydänmerkkiateria; henkilöstön koulutus		
		Ruuan ja syömiskäyttäytymisen merkityksen tiedostaminen hyvinvoinnille. Tunnistetaan riskitekijät: vaikutus ylipainoon, terveyteen, sairastavuuteen, kustannuksiin.		
		Säännöllisesti kokoontuva, poikkihallinnollinen työryhmä ravitsemusterveyden edistämiseen	Jämsän kaupunki, Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitos, Jämsän Terveys Oy	
		Yhteistyöpalaverit Jämsän kaupungin ruokapalveluiden ja varhaiskasvatuksen kanssa (mm. ruokafoorumi)	Jämsän kaupunki varhaiskasvatus, Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitos, Jämsän Terveys Oy	
		Sapere – ohjausryhmän palaverit: Ravinto, lepo, liikunta, ruutu-aika ja suun terveydenhuolto	Seurakunta, Jämsän kaupunki varhaiskasvatus ja perusopetus, Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitos, Jämsän Terveys Oy perhepalvelukeskus, suun terveydenhuolto sekä ravitsemusterapeutti	
		Laadukkaan ravitsemuksen merkitys hyvinvoinnille.		

		Osaavan henkilöstön turvaaminen koulutuksella Jämsän AP-liikelaitoksen ruokapalveluissa		
		Ravitsemustottumuksiin liittyvät huolenaiheet tunnistetaan varhain ja ryhdytään etsimään niihin ratkaisua yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa (mm. syömishäiriöhoitoketju ja ylipainoisen lapsen hoitoketju kuvattu)	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy	
		Elintapaohjauksen palvelupolun luominen	Jämsän kaupunki, Jämsän Terveys Oy	
		Ruokasuosituksen noudattaminen		
	Lapset liikkuvat riittävästi	Liikkumista estävät käytännöt pois varhaiskasvatuksesta; toiminnallisuuden lisääminen oppimistilanteisiin myös toimintarajoitteisten lasten osalta.		
		Lasten ohjattu liikunta: kaupungin, järjestöjen ja seurojen, seurakunnan liikuntakerhot ja joukkueet	Jämsän kaupunki, järjestöt / seurat, Jämsän seurakunta	
		Tietoisuus mahdollisuuksista: harrastusvalikko	Jämsän kaupunki	
		Omatoimiseen liikkumiseen kannustavien liikuntapaikkojen ja	Jämsän kaupunki, järjestöt/yhdistykset,	

		leikkikenttien rakentaminen esteettömyys huomioiden ja kunnossapito (esim. pumptrack –rata)	yritykset (mm. frisbeegolfradat)	
		Metsän ja luonnon hyödyntäminen liikkumisessa	Jämsän kaupunki, järjestöt/seurat	
		Lasten uimakoulut	Jämsän kaupunki	
		Lisää ohjattua uimarantatoimintaa kesällä (esim. suppailu, melonta, vesileikit)	Jämsän kaupunki, järjestöt/seurat	

TAVOITE	TARKEMPI TAVOITE	TOIMENPIDE + VASTUUTAHO	RESURSSI	INDIKAATTORI
Perheiden hyvä palvelutietoisuus, osallistumismahdollisuudet sekä palveluresurssit	Perheet tietävät palveluista	Palveluista tiedottamisen tehostaminen	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy, Jämsän seurakunta	
		Huolehditaan kaupungin verkkosivuston kuten myös erilaisten esitteiden ja oppaiden kehittämisessä niiden käytettävyys ja saavutettavuus eri käyttäjäryhmien kannalta saatavuusdirektiivi huomioiden (mm. viittomakieliset tiedotteet, puhutut tiedotteet). Kaupungin esitteet ja oppaat tulee päivittää vuosittain erityisesti yhteystietojen osalta.		

	Lapsia ja perheitä tuetaan varhain: palvelut ovat oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja	Esiopetuksen kuraattoripalvelujen saatavuus	Jämsän kaupunki	
		Terapiapalveluiden saatavuus oikea-aikaisesti (erityisesti puheterapia)	Jämsän Terveys Oy	
	Lasten palveluiden resurssien riittävyys ja matala kynnyks	Yhteistyön kehittäminen neuvolan, perheneuvolan, lapsiperheiden sosiaalityön kanssa: lapsiperheiden sosiaalityön työntekijä perhepalvelukeskuksessa x 1/vk	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy,	
		Yhteistyön kehittäminen edelleen eri toimijoiden, kuten varhaiskasvatuksen, lapsiperheiden sosiaalityön perheneuvolan, neuvolan ja seurakunnan kesken	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy, Jämsän seurakunta	
	Perheet sekä lapset itse osallistuvat ja vaikuttavat	Kehitetään asiakaspalautejärjestelmiä ja asiakaskokemusten keräämistä, esim. asiakasraati verkossa	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy, Jämsän seurakunta	
		Lapsiperheet ja lapset mukana palveluiden suunnittelussa	Jämsän kaupunki Jämsän Terveys Oy, Jämsän seurakunta	

--	--	--	--	--